

BolLETÍ de la
SOCiETAT
ARQUEOLòGiCA
L'IL·liANA

Revista d'Estudis Històrics

Any CXXVI Núm. 865 #67_ISSN: 0212-7458

Tercera Època_Palma_2011

Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana

HISTÒRIA

1885-1904: *Boletín de la Sociedad Arqueológica Luliana*

1905-1937: *Bolletí de la Societat Arqueològica Luliana*

1938-1977: *Boletín de la Sociedad Arqueológica Luliana*

Anys: 3ª Època 1978-

ISSN: 0212-7458

Dipòsit legal: PM 738 -1960

Periodicitat ANUAL

Editor: *Societat Arqueològica Lul·liana*

<http://www.arqueologicaluliana.com>

Preu de la subscripció: 45 euros

CONSELL DE REDACCIÓ

Director

Dr. Miguel José Deyá Bauzá, Universitat de les Illes Balears

Secretari

Dr. Miquel Àngel Capellà Galmés, Universitat de les Illes Balears

Vocals

Dr. Albert Hauf i Valls, Universitat de València / Dr. Flocel Sabaté i Curull, Universitat de Lleida /

Dr. Manuel Calvo Trias, Universitat de les Illes Balears / Dr. Tomàs de Montagut Estragués, Universitat

Pompeu Fabra / Dr. Xavier Torres Sans, Universitat de Girona / Dra. Maria Barceló Crespi, Universitat

de les Illes Balears / Dr. Ricard Urgell Hernández, Arxiu del Regne de Mallorca

PRESENCIA EN BASES DE DADES I REPERTORIS BIBLIOGRÀFICS

REGESTA IMPERII. Akademie der Wissenschaften und der Literatur (DE) / *Repertorio de medievalismo Hispánico*.

CSIC / Catàleg LATINDEX / Acceptada a PIO (Periodical Index Online). Quest (GB) / Incorporada a DICE (Difusión

y Calidad Editorial de las Revistas Españolas de Humanidades y Ciencias Sociales y Jurídicas) / Evaluada a RESH

(Revistas científicas Españolas de Ciencias Sociales y Humanas) / Clasificada a CIRC (Clasificación Integrada de

Revistas Científicas) / Allotjada a e-Dialnet, Universidad de La Rioja

PRESENCIA A INTERNET

Volums 1-62 (1885-2006)

<http://ibdigital.uib.cat/greenstone/cgi-bin/library.cgi>

Volums 1-18 (1885-1921)

http://prensahistorica.mcu.es/es/publicaciones/numeros_por_mes.cmd?idPublicacion=3041

Volums 63 i següents (2007-)

<http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=12153>

DISSENY DE LA COBERTA I L'INTERIOR

Antoni Garau

Carles Fargas

IMPRESSIÓ

Impremta BAHIA

© dels autors pels seus articles

Els articles publicats al BSAL recullen exclusivament les opinions dels seus autors.

La revista declina qualsevol responsabilitat que pogués derivar-se dels drets de propietat intel·lectual o comercial.

Societat Arqueològica Lul·liana

C/ Monti-Sion, 9

07001 Palma de Mallorca

arqueologicaluliana@gmail.com

APUNTS SOBRE EL MONESTIR DE SANTA MAGDALENA DE LA CIUTAT DE MALLORCA (SEGLES XIII-XV)

Maria Barceló Crespí

Universitat de les Illes Balears

Resum: El monestir de monges agustines de Santa Magdalena de la Ciutat de Mallorca ha merescut poca atenció per part dels estudiosos pel que fa als primers segles de vida. Probablement el motiu sigui la poca documentació conservada tant en el propi monestir com en altres arxius. Aquesta comunitat no assolí la influència ni el prestigi que tingueren la de Santa Margalida i la de Santa Clara i n'és mostra la procedència social de les monges entre les quals eren poques les que pertanyien a nissagues de l'oligarquia ciutadana. Així i tot la seva importància és indiscutible.

Paraules clau: monestir, agustines, Ciutat de Mallorca, Santa Magdalena.

Abstract: The monastery of Augustinian nuns of Saint Magdalene in Palma (Majorca) has received little attention from researchers regarding its first years of existence. Probably the reason for this is that the documents conserved, both in the monastery itself and other archives, are very scarce. This community of nuns did not achieve the influence and prestige of others such as Saint Margaret and Saint Claire's. An indicator for this is the social background of the nuns of Saint Magdalene, among whom very few belonged to families from the citizenship oligarchy. Nevertheless, their importance is beyond doubt.

Key words: Monastery, Augustinian, Palma (Majorca), Saint Magdalene.

A l'actualitat, la historiografia mallorquina ja compta amb alguns estudis sobre les comunitats monàstiques femenines medievals com és ara un monestir a la part forana, el del puig de Pollença (agustines), i tres a la ciutat, el de Santa Margalida (agustines), el de Santa Clara (franciscanes) i el de Santa Elisabet (jerònimes).¹ Ara bé, no n'existeix cap sobre el de Santa Magdalena (canoneses agustines).²

En efecte, gairebé no ha merescut l'atenció dels estudiosos mallorquins, pel que fa als seus inicis a l'època medieval.

Tal vegada es degui a la poca documentació conservada que, fins i tot a nivell tradicional, s'ha repetit que la rierada de 1403 li féu malbé. Així, a tall d'exemple, de la col·lecció de pergamins guardats al monestir, d'un total de 56 (entre 1418 i 1567) només 5 són anteriors a l'any 1500. I a l'Arxiu del Regne de Mallorca les dades, més aviat poques, són de procedència diversa i es troben espargides de manera molt dispersa entre diferents sèries documentals. La mala sort ha fet que la documentació hagi desaparegut pel que respecta als començaments de la seva existència.

En aquest article es pretén arreplegar dades, algunes publicades i altres inèdites, sobre dit monestir en la seva trajectòria durant els anys de la tardor medieval.

Sobre la data de fundació

L'any de la fundació del monestir, no queda clar. Una dada toponímica del dia 30 de gener de 1236 assabenta que la dona Sanxa venia a Ramon Reboster unes cases que tenia a la ciutat de Mallorca al carrer de Santa Maria Magdalena pel preu de 18 sous malguresos.³ Ara bé, sembla que aquest topònim es refereix a l'hospital i no al monestir. Dit hospital, del mateix nom, era més antic i es remuntava als anys de la conquesta de Mallorca per part de Jaume I. En els primers temps, una i altra institució estaren molt lligades i no resulta fàcil precisar el moment en què començaren a portar una vida autònoma. Per això la data exacta de la fundació és confusa.

El cronista Vicenç Mut, a la segona meitat del segle XVII, apuntava el següent:

De las Monjas de Santa Madalena.

En la parroquia de Santiago, delante de la Puerta Barbolet, que después llamaron Plegadissa, y agora la Puerta de Jesus, ay un Monasterio de Monjas del hábito de S. Pedro con invocacion de S. Madalena dizen que fue en el año 1349 por concession del Pontifice Clemente VI que las llamó Monjas de la penitencia de S. Maria Madalena pero esso en tomar el principio de la fundacion desde dicha concession de Clemente, porque en un Privilegio del Rey D. Pedro de 19 de Noviembre de 1370 he leído que las Monjas de S. Madalena avia mas de quarenta

1 BORDOY BORDOY, M. J.: *El monestir del puig de Pollença. La seva història (1348-1564)*, Pollença, 2005. BORDOY BORDOY, M. J.: *Arran de la Porta Pintada. Poder i prestigi femení al monestir de Santa Margalida (Ciutat de Mallorca, segles XIII-XVI)*, Palma, 2009. SASTRE I BARCELÓ, J. C.: *Espiritualitat i vida quotidiana al Monestir de Santa Clara. Ciutat de Mallorca, segles XIII-XV*, Palma, 2006. ESTELRICH COSTA, J.: *El convent de Santa Elisabet. Beguins, terceroles, jerònimes (Mallorca 1317-2000)*, Palma, 2002.

2 Malgrat això, en consta una síntesi al llibre de MURRAY, D. G.; PASCUAL, A.; LLABRÉS, J.: *Conventos y monasterios de Mallorca. Historia, Arte y Cultura*, Palma, 1992, p. 123-127. També a BARCELÓ CRESPI, M.; ROSSELLÓ BORDOY, G.: *La Ciudad de Mallorca. La vida cotidiana en una ciudad mediterránea medieval*, Palma, 2006, p. 325-337.

3 ROSSELLÓ VAQUER, R.: *La Ciutat de Mallorca en el segle XIII (Documentari)*, Campos, 2001, p. 156.

*años recibían sobre la Universidad un censo de sesenta y siete quateras de trigo; y mandó el Rey que aquel censo fuese el último de los que redimía y hacía quitación la Universidad; y así antes del año 1330 ya este Convento se llamaba de las Monjas de S. Magdalena. Viven en él hasta 44.*⁴

L'erudit Guillem Terrassa va escriure: *Por estos tiempos se fundó en Mallorca una casa para retiro de mugeres Arrepentidas junto al hospital de Santa Magdalena que mandó fundar después de la conquista Don Hugo, conde de Ampurias. El 1309 ja funcionava perquè per un reial privilegi el rei concedía licencia para pedir limosna... para la sustentación del Colegio ó Convento de las Arrepentidas de Mallorca. De que se puede inferior que poco tiempo ó al lado ó en el mismo hospital de Santa Magdalena se fundaría la casa para mujeres Arrepentidas. En el mateix sentit es manifestava el P. Gaietà de Mallorca.*⁵

Pel que fa a l'hospital Quadrado afirmava el següent:

*Por hospital empezó Santa Magdalena, al extremo de la calle de San Jaime y lindando por la espalda con la Riera, bajo el patronato del conde de Ampurias en cuya porción radicaba; y sin dejar de serlo hasta la unión de los hospitales, entraron desde principios del siglo XIV a compartir la habitación con los enfermos unas religiosas agustinas, que por su titular y por apellidarlas de la penitencia el papa Clemente VI, se cree fueron pecadoras convertidas. Reformó en 1359 su clausura el obispo Colell vedando la entrada a todo varón mayor de catorce años.*⁶

Álvaro Campaner va escriure, tot referint-se al 1332: *Por estos tiempos se fundó en Mallorca una casa para retiro de mugeres arrepentidas, junto al hospital de Santa Magdalena, que mandó fundar despues de la conquista D. Hugo, conde de Empurias, cuya primera Ministra fué Maria Massot, como resulta de cierto Real privilegio del Sr. Rey D. Pedro.*⁷ El mateix autor va apuntar al seu *Cronicón* (1881) que el 25 d'abril de 1491 *se empezó la construcción del monasterio de religiosas Magdalenas en esta ciudad.* Tot condueix a pensar que aquest autor, que sembla recollir la notícia de Guillem Terrassa, es refereix a la construcció d'un nou edifici o almenys en part.⁸

Zaforteza Musoles anotà que el fundador de l'hospital de Santa Magdalena fou Guillem de Torrella, nebot del bisbe Cabanelles de Girona, com a darrera voluntat del comte emporità. Cal recordar que tant el bisbe de Girona com el seu nebot formaren part de l'host d'Empúries a la conquesta de 1229. La informació recollida per aquest autor afegeix que:

En 1305, antes de las calendas de mayo, el capellán del hospital de Santa Magdalena, pide local para su habitación, a ser posible, como aditamento, a la capilla del hospital, del lugar

4 MUT, V.: *Historia del Reyno de Mallorca*, II, Palma, 1650, p. 551

5 MURRAY, D. G.; PASCUAL, A.; LLABRÉS, J.: *Conventos y monasterios...*, p. 123. Aquests autors recullen la informació de: TERRASSA, G.: *Anales de Mallorca*, I, 1775, p. 76. Obra manuscrita conservada a la Biblioteca Balear de La Real. Sembla que Terrassa es contradiu assenyalant més tard que fou en els anys trenta del segle XIV. GAIETÀ DE MALLORCA: *Miscel·lànes Històriques*, III, 188. (manuscrit conservat a la Biblioteca de Can Vivot, de Palma).

6 PIFERRER, P.; QUADRADO, J. M.: *España, sus monumentos y artes, su naturaleza e historia: Islas Baleares*, Barcelona, 1888, p. 848-849. En referència a l'hospital tampoc hi ha llibre ni article. Això no obstant, es troba en premsa l'article de BARCELÓ CRESPI, M.: "Notes sobre l'hospital de Santa Magdalena de la ciutat de Mallorca (segles XIII-XV)" que es publicarà al volum d'homenatge a la Dra. Maria Teresa Ferrer i Mallol que prepara la Institució Milà i Fontanals (CSIC) de Barcelona.

7 CAMPANER Y FUERTES, A.: *Cronicón...*, p. 45.

8 CAMPANER Y FUERTES, A.: *Cronicón...*, p. 193.

MARIA BARCELÓ CRESPI

señalado para cementerio parroquial de San Jaime. Junto a este hospital, en 1332, se fundó una casa de arrepentidas, cuya primera ministra fue María Massot, según se desprende de cierto Privilegio del Rey Don Pedro, el cual en 1345, les dio dos casas junto a la de fundación, que eran de los bienes confiscados a Pedro de Puigdorfla. Con ello agrandaron el primitivo local, que en 1349 se convirtió en monasterio de religiosas del hábito de San Pedro, bajo la misma advocación de Santa Magdalena, con autoridad del Sumo Pontífice Clemente VI, mediante su Bula expedida en el noveno año de su pontificado, y de que fue Priora la ya citada María Massot. El hospital, aún después de fundado este convento, siguió en el mismo edificio hasta la unión de todos los hospitales en el General.⁹

Cal convenir que la fundació del monestir degué tenir lloc molt a principis del segle XIV.

La protecció reial

Com s'ha dit, a la vora de l'hospital i de l'antic cementiri de la parròquia de Sant Jaume s'instal·là una comunitat de monges que en una anotació del paborde Terrassa, de 1349, es confirma que el monestir d'arrepentides adoptà la regla de Sant Pere per més envant (data no coneguda) acollir-se a la de Sant Agustí, cosa que també feren les monges del puig de Pollença el 1388.

De bon principi comptaren amb el suport reial. L'any 1311 el Reial Patrimoni per *provisió de les dones repenedides* lliurava certes quantitats en festes assenyalades del calendari litúrgic:¹⁰

la festa de Santa Maria de març_1 lliura, 4 sous, 6 diners

el cinquè diumenge de Quaresma_1 lliura, 4 sous, 6 diners

el sisè diumenge_1 lliura, 4 sous, 6 diners

el dijous de la Cena_1 lliura, 4 sous, 6 diners

la festa de Pasqua_1 lliura, 4 sous, 6 diners

la festa de Sant Marc_1 lliura, 4 sous, 6 diners

el dia d'Ascensió_1 lliura, 4 sous, 6 diners

el dia de Cinquagesma_1 lliura, 4 sous, 6 diners

III dies que foren provehides per lo senyor rey com fo passat desta vida i foren per cascuna vegada_3 lliures, 13 sous, 6 diners

I dia que foren provehides per lo senyor rey en Sanxo_1 lliura, 4 sous, 6 diners

la festa de Santa Maria d'agost_1 lliura, 7 sous, 5 diners

la festa de Tots Sants_1 lliura, 7 sous, 5 diners

el tercer dia de Tots Sants_1 lliura, 7 sous, 5 diners

el dia de Nadal_1 lliura, 7 sous, 5 diners

el dia de Sant Silvestre_1 lliura, 7 sous, 5 diners

De l'any 1323 igualment consten les donacions a *les dones de Penitència*:¹¹

⁹ ZAFORTEZA MUSOLES, D.: *La ciudad de Mallorca. Estudio histórico toponímico*, V, Palma, 1988, p. 247.

¹⁰ LLOMPART, G.: "La población hospitalaria y religiosa de Mallorca bajo el rey Sancho (1311, 1324)", *Cuadernos de Historia Jerónimo Zurita*, 33-34, 1979, p. 96. Aquest autor s'ha basat en les dades aportades pel *Manual de Rebudes e Dades* ARM, RP 1685, f. 123.

¹¹ LLOMPART, G.: "La población hospitalaria y religiosa ...", p. 97. L'autor ha extret les dades de ARM, RP 3400, f. 12.

el dia 5 d'abril, festa de Santa Maria_1 lliura, 3 sous, 11 diners

la festa de Pasqua_1 lliura, 3 sous, 11 diners

el dia 27 d'abril, festa de Sant Marc_1 lliura, 3 sous, 11 diners

la festa de Cinquagesma_1 lliura, 3 sous, 11 diners

el dia 30 de juliol, festa de Santa Maria_1 lliura, 5 sous, 8 diners

la festa de Tots Sants_2 lliures, 11 sous, 4 diners

la festa de Nadal_1 lliura, 6 sous, 3 diners

la festa de Sant Silvestre i Santa Coloma_1 lliura, 6 sous, 3 diners

Per aquestes dates, 1324, són interessants les despeses efectuades pel Reial Patrimoni en concepte de roba i teles quan na Berenguerona ingressà a l'orde de les penedides. Qui era Berenguerona? Poques coses se'n saben, només que Bernat Rotlan pagà 47 lliures i 11 sous del patrimoni del rei *per les messions i despeses que foren fetes de manament de monsenyer en Felip en l fadrina per nom Berenguerona, la qual en Pere de Besanta amenà de Cepta, qui era cativa, i lo senyor de Cepta tramès al dit monsenyer en Felip i eyl manà que fos mesa ab les penedides i que la fos comprada roba, axi de jaure com de vestir i breviar, i que fos provehida la casa de les dites penedides de menjar i de beure lo jorn que la dita fadrina hi entreria.*¹² L'aixovar consistí en:

4 canes de blanquet per fer dues gonelles, a raó de 27 sous la cana, comprades a P. Rotger_5 lliures, 8 sous

2 pales de *blayc* a obs de causes_6 sous, 9 diners

2 canes i 6 pales de negre, a obs de mantell, a 30 sous la cana_4 lliures, 2 sous, 6 diners

5 canes de burell, a obs de dues cotes, a raó de 24 sous la cana_6 lliures

2 canes de burell, a obs de mantell_2 lliures, 8 sous

6 canes de cordellat, a obs de dues camises, a raó de 7 sous la cana_2 lliures, 2 sous

2 flassades, de la muller d'en Calcell_20 sous, 10 diners

baixar el drap de la llana_2 sous, 2 diners

2 saveyes entre fil i fer_1 lliura

2 màrfegues amb la palla_1 lliura, 12 sous, 3 diners

2 llençols al llit d'infermeria_15 sous

drap de lli per sudaris i vels_18 sous

portar els llits i l'arquibanc_1 sou, 9 diners

2 cadafs i una taça

1 matalàs i travesser del llit d'infermeria_3 lliures

1 travesser a l'altre llit_10 sous

2 coixins_8 sous

1 vànova al llit d'infermeria_2 lliures, 10 sous

48 ciris que pesaren 12 lliures_1 lliura, 12 sous

2 moltons per provisió_1 lliura, 12 sous, 2 diners

¹² LLOMPART, G.: "La población hospitalaria y religiosa...", p. 97-98. Les dades provenen de ARM, RP 3401, f. 103.

MARIA BARCELÓ CRESPI

3 cabrits_1 lliura, 12 sous

cols, carn salada i llenya_10 sous

pa el dia que hi entrà_1 lliura, 5 sous

1 llit de post d'infermeria_16 sous

1 llit de post de convent_12 sous

1 arquibanc_1 lliura, 6 diners

al sastre per cosir les vestidures que foren dos mantells, dues cotes, tres gonelles i altres_10 lliures, 5 sous, 8 diners

sabates, patins i altres coses_4 sous

quantitat que havia bestret en Besant_3 sous, 11 diners

1 alquise per a llit de convent_1 lliura, 15 sous

També Pere el Cerimoniós va mostrar cert interès per aquest monestir. A la ciutat de Perpinyà el 5 idus de maig de 1345 concedia a les monges de Santa Magdalena poder amortitzar per engrandir el seu monestir i per adquirir rendes fins a 50 lliures censals. Entre altres coses apuntava que la casa i la capella eren reduïdes i per això *cum presenti carta nostra dictis monialibus concedimus generosequos aliquas domos parvas contiguas monasterio supradicto*.¹³ Altrament el rei Pere, des de Barcelona, el 19 de novembre de 1373 ordenava als jurats de la ciutat i regne de Mallorca que observassin les ordenances del 18 de juny envers la redempció d'un cens de 67 quarteres i mitja de forment a favor del monestir de Santa Maria Magdalena. D'aquesta manera corresponia al prec de la reina Elionor per a que les monges poguessin aliviar la seva pobresa.¹⁴

Més tard, el rei Pere comunicava als jurats que havia demanat al bisbe de Mallorca la seva col·laboració per a la recent fundada comunitat a Barcelona per tal d'organitzar-la semblant a la mallorquina. Sol·licitava el trasllat de dues monges i a ser possible que una d'elles fos sor Vallfogona de la que tenia magnífiques referències. La missiva era de la tenor següent:

Als amats e feels nostres los jurats e prohòmens de la Ciutat de Mallorques.

Lo Rey:

Nos escrivim al Bisbe de Mallorques per altra letra nostra sots aquesta forma. Com lo monastir de les dones de penitència de Santa Maria magdalena, lo qual nos hauem hedificat e fundat en la ciutat de Barchinona, haia mester dues dones daquell matex orde que sien honestes e de bona vida, e bona conversació, e sien aptes e couinents en fer lo diuinal ofici; e encara a instruhir e ensenyar lo dit ofici a les altres qui, seran aptes a apendre, e encara com loch hi hagués que la una d'aquelles, o ab dues pohuessen esser regidores e preladesses de dit monastir. E haiam entès que en lo manstir del dit orde que és en Mallorques ha tantes donas qui poden esser tramesas dues a aquest monastir de Barchinona. Per açò pregam vos molt affectuosament que vos per amor de Déu e nostra e, per bona hedificació d'aquest monastir per nos fundat e hedificat axí com dit és, endrecets e façats ab acabament que les dues donas d'aquest monastir aytrals com és dit, sien trameses encontinent a aquest monastir de Barchinona. Car açò serà cosa plasant a Déu e a son servey e nos vos ho grahirem molt. Dada en Barchinona a XIII dies de setembre en l'any dejús escrit. E com haiam entès que una dona apellada sor Vallfogona del dit monastir seria couinent per que nos volem les dites dues dones, per çò volem e us pregam que us informets axí com mil porets de la dita dona si és aytal com sa mester segons la nostra voluntat dessús declarada. E si dues non podeus hauer

¹³ AGUILÓ, E.: "Documentos curiosos del siglo XIV", BSAL, VIII, 1900, p. 426.

¹⁴ CATEURA BENNÀSSER, P.: *Política y finanzas del Reino de Mallorca bajo Pedro IV de Aragón*, Palma, 1982, p. 453-454.

per aquest monastir, que almenys haïam la dita Sor Valfegona si és suficient axí com dessus és dit. E açò comenam a la vostra discreció pregants vos que en açò donets diligència e cura axí com de vos confiam: Dada en Barchinona XVIII dies de setembre. En l'any de la Nativitat de nostre senyor M. CCC. LXVIII. Rex Petrus.¹⁵

Precisament durant el 1348 o poc després i en ocasió de la pesta negra s'hagueren d'habilitar cementiris. El de la parròquia de Sant Jaume es va aixemplant fins a l'hort de Santa Magdalena la qual cosa indica que el monestir ja estava en ple funcionament.¹⁶

Relaxació monàstica

L'arribada al soli episcopal d'Antoni de Galiana, mallorquí, degué coincidir amb un moment de relaxació monàstica, intuïda ja a l'anterior pontificat. El 1368 el nou bisbe hagué de reiterar la prohibició dictada pel seu antecessor agravant la pena si es desobeïa. El text deia així:

Antoni per la gràcia de Déu bisbe de Mallorques. A l'amada en Jhu. Xpt. la prioressa del monestir de Santa Maria Macdalena e a les Monials del dit Monestir salut e dilecció en aquell qui és de totes les coses vera salut. Notifficam vos que per coses iustes, honestes e rahonables, següent la forma e la manera de Monssenyer Nantoni de bona memòria bisbe de Mallorques predecesor nostre avem aordonat que negun hom de qualque condició ho estament sia, que sia d'edat X anys ansús e per tenor de les presents ara novellament ordonom ne gos entrar ne gos passar oltre lo portal del parlador del dit monestir que és après del segon portal e dessà lo pati per on hom puya al cor de la esgléya del dit monestir ne gos entrar en lo dit monestir e passar al portalet per on hom entra del monestir a la esgléya e si lo contrari farà volem que en continent encorregua sentència de excomunicació e si alcuna monial en assò sia consistent e no dirà e no manifestarà lo vet per nos posat al volent entrar oltre los termes per nos demunt dits e assignats volem que en continent sia vedada e no res menys estia dos jorns enclusa en la preson del dit monestir. Perque per la tenor de los presents manam a totes e sengles monials del dit monestir que aquesta nostra present ordinació fermament observen e en quant en eles sia fassan entegrament observar sots les penes desús contengudes. Manam a vos Johan Pesilla missache de la nostra cort jurat que en aquesta letra e totes coses contengudes en ella publichs e lesques dins lo Convent del dit Monestir en presència de les dites dones prioressa e manials del dit Monastir, escrivent de la mà an aquesta present letra e lo dia e la hora de la publicació per tu fettas. Dat. Mayor. XVIII Novembris anno a nativitate Dn. M^o CCC^o VIII°.

Que quidem litera predicta fuit lecta et publicata in Monasterio Ste. Me. Macdalene die Sabbati XVIII Novembris per Joannem Pesiliani nunciem predictum post horam vesperorum prou ipse Joannes retulit.¹⁷

Aquest document permet entreveure alguns aspectes de l'immoble conventual del qual, malauradament, no n'ha quedat vestigi de la seva traça medieval.

Aspectes econòmics i vida quotidiana

L'estretor que sovint passaven les monges s'aprecia en un document del primer dia de juliol de 1340 quan el lloctinent recomanava a les autoritats de Menorca i Eivissa dues monges sor Auleguera i sor Garners, religioses del monestir de Santa Magdalena les quals havien

15 PASCUAL, E.: "Carta del rei Pere III als jurats de Mallorca i altres monges de Santa Magdalena, convent d'aquest nom fundat a Barcelona", *BSAL*, VII, 1897-1898, p. 33.

16 LLOMPART, G.: "Cortejos luctuosos y patrióticos en la Mallorca medieval", *BSAL*, XXXIII, 1968, p. 315.

17 RIBER, L.: "D. Antoni de Galiana, obispo de Mallorca", *BSAL*, XI, 1905, p. 542-555.

d'anar a dites illes per recaptar almoines o sia *causa mendicandi*.¹⁸

També s'aprecia el 30 de maig de 1369 quan a instància de Nicolau Colomer, prevere, procurador de Sibília, vídua de Pere Colom, paraire, es manava a la prioressa de Santa Magdalena que en el termini de dos dies pagàs a dita Sibília tot allò que li devia per drap que li havia comprat. D'altra banda, el 12 de maig de 1416 a instància de la prioressa es reclamava a Martí Caller, sabater detenedor dels béns de sor Martina Caller, monja de la comunitat de Santa Magdalena, que dins sis dies li pagàs 26 sous que devia al monestir per un aniversari de la seva germana.¹⁹

La situació precària, adesiara, veia una mica de llum gràcies a llegats i deixes diverses de persones devotes o de familiars de les monges. Els exemples són molts. En el testament de Saurina, vídua de Simó Esглеies, ciutadà, del 13 de juliol de 1359 consta la deixa de 20 sous a les monges de Santa Magdalena a més d'altres 20 a sor Francisca Massa del mateix monestir.²⁰ El 30 de maig de 1418 una còpia del testament de Constança, esposa de Bartomeu Pellisser, signat davant el notari Antoni Sorell assabenta que llegava a Joana, esposa de Nicolau Planes, mercader, un cens de 10 lliures i un altre de 6 quarteres de blat que pagava Bartomeu Llabrés de Sencelles. Aquests llegats havien de passar al convent de Santa Magdalena a la mort de dita Joana amb obligació de repartir un paner de pa sobre la sepultura de Guillemona, esposa de Jaume Destals, a la catedral front a la capella de Santa Anna i un altre en el fossar on reposaven el ossos dels pares de la testadora i dos ciris de 4 lliures i candeles.²¹

També les dones, en ingressar a la comunitat, podien aportar els seus béns. El dimecres 18 de gener de 1447 Pràxedis Bertrana volent entrar en religió donava totes les seves propietats al monestir de Santa Magdalena amb la intenció de servir i obeir. Oferia 30 lliures per al seu sustent i 6 lliures per caritat. Sor Isabel de Santacília, la prioressa, amb totes les altres monges congregades en capítol *acceptamus et recipimus vos dictam Praxedem in monialem et sororem nostram et dicti conventus*. Actuaren de testimonis el paraire Macià Nadal i el guixer Pere Ferran.²² Igualment el 22 de setembre de 1447 Cília que fou muller de Jaume Jordi, argenter, en el moment separada del marit, volia entrar al monestir de Santa Magdalena i hi feia donació dels seus béns.²³ Amb anterioritat Cília ja havia mantingut una estreta relació amb el monestir i n'és mostra que el dilluns 7 de novembre de 1446 sor Isabel Santacília reconeixia tenir en comanda 30 lliures a Cília, muller de Jaume Jordi, argenter. Els testimonis van ser Salvador Sureda, cavaller, i fra Pere Joan, dominic.²⁴ El 19 de gener de 1500 Asbert de Pacs, àlies de Puigdorfilà, donzell, hereu de Clara muller de Nicolau de

18 VICH SALOM, J.; MUNTANER BUJOSA, J.: *Documenta Regni Maioricarum, (Miscelánea documental)*, Palma, 1945, p. 185.

19 ROSSELLÓ LLITERAS, J.: "Recurs dels menestrals a la justícia eclesiàstica durant l'època medieval (1356-1429)", *La manufactura urbana i els menestrals (ss. XIII-XVI)*, Palma, 1991, p. 332 i 341.

20 ROSSELLÓ LLITERAS, J.: *Els pergamins de l'arxiu parroquial de Santa Creu*, I, Palma, 1989, p. 118.

21 ROSSELLÓ LLITERAS, J.: "Los pergaminos del monasterio de Santa María Magdalena de Palma de Mallorca", *Fontes Rerum Balearium*, III, 1979-1980, p. 339.

22 ARM, Prot. A-92, f. 104-104v.

23 ROSSELLÓ VAQUER, R.: *El sexe a Mallorca. Notes històriques*, III, Palma, 1996, p. 102.

24 ARM, Prot. A-91, f. 39v-40.

Pacs, ciutadà, i del seu pare Pere de Puigdorfila, ciutadà, entregava a les seves germanes Annetta i Isabel que volien ingressar en religió al monestir com a part de l'heretat i legitima.²⁵ El dissabte 10 de juny de 1525 Eulàlia de Santacília i la seva germana Jerònima, menors de vint-i-cinc anys, filles i hereves d'Arnau de Santacília, volent ingressar al monestir de Santa Magdalena, de consentiment de la prioressa sor Joana Galmés, renunciaven als drets d'herència a favor del seu germà Arnau de Santacília però es retenien 12 lliures de censos per a la seva sustentació. Els testimonis foren Joan Ribot, prevere, Joan Cabaspre i Gaspar Calaf, ciutadans.²⁶ El dimecres 14 de setembre de 1524 la prioressa sor Joana Galmés i sor Magdalena Font (suposadament novícia), entre altres monges, reunides en capítol al so de campana, arribaven a un acord amb Jaume Font de Muro, germà de sor Magdalena. Aquesta renunciava a tots els drets que li pertanyien de l'herència del pare Antoni Font a favor del germà sota la condició que Jaume li doni *hun vestit videlicet gonella, túnica, cota, hàbit y mantell, ruquet de li, oblant (?), corretge y una flassada y cera in forma solita in die qua ego dicta soror Magdalena Font recipiam habitum seu velum et hoch teneamini facerer hinch ad festum Omnium Sanctorum proxime futurum*. Jaume Font acceptà.²⁷

Eren moltes les persones pietoses que en els seus testaments es recordaven del monestir en el sentit de deixar-hi alguna quantitat encara que fos insignificant. Valgui l'exemple de Nicolaua (filla d'Arnau Serra, ciutadà, i d'Antonia), vídua d'Antoni Sala, ciutadà, i que primer fou esposa del donzell Bernat de Puigdorfila, en el seu testament del 4 de març de 1423 indicava: *item lego monialibus monasteriorum Sancte Clare, Sancte Margarite e Sancte Marie Magdalenes et dominabus Tercie Regule scilicet cuilibet ipsorum monasteriorum decem solidos dicte monete ut orent Deum pro anima mea*.²⁸ Per la seva banda, Bartomeu Fornaca, eremita, en el testament del qual el 1482 apareix *leix al convent da madona Sancta Magdalena de la ciutat de Mallorques sinch sous*.²⁹ Igualment, el 17 de juny de 1531, quatre mesos abans de morir mossèn Gabriel Vaquer guiat per la fervent devoció que tenia cap al monestir de Santa Magdalena i com a satisfacció i remissió dels seus pecats així com els dels seus parents i benefactors, va instituir una missa diària a celebrar pel prevere que elegís la prioressa. Per dotar aquesta missa atorgà al monestir la suma de 20 lliures censals cada any.³⁰

Una de les entrades principals del monestir era la percepció de censos. El dia 17 de desembre de 1475 la prioressa i les monges reunides al so de campana a la sala capitular reconeixien rebre de Mateu Samates, ciutadà, curador testamentari de la seva néta Tomassa (filla de Bartomeu Samates i d'Eulàlia, notari ja difunt) 50 lliures que eren per redimir 5 quarteres de forment censal.³¹ Elionor, muller de Bernat de Lloscos, donzell, en el seu testament escriturat el 1510 deixava 4 lliures a les monges del monestir de Santa Magdalena per a què, una vegada morta, cada any per la festa de Sant Miquel el prevere Rafel Bonet hi

25 ARM, Prot. C-262, f. 24v-25.

26 ARM, Prot. R-593, f. 20-20v i 21.

27 ARM, Prot. R-592, f. 89v-90.

28 ARM, H-43, f. 57v.

29 ARM, Prot. A-96, f. 308-308v.

30 ARM, Prot. B-125, f. 80 i B-126, f. 91v-93v. Citat a BARCELÓ CRESPI, M.; ENSENYAT PUJOL, G.: "Mossèn Gabriel Vaquer en el context de les lletres mallorquines de la tardor medieval", *BSAL*, 62, 2006, p. 204.

31 ARM, Prot. T-811, f. 22v-23.

celebràs missa per a la seva ànima.³² El dimarts 23 de juny de 1517 les monges reunides a la sala capitular del monestir reconeixien haver rebut de Nicolau Pellicer 45 lliures per quitació de 3 lliures i 8 sous censals que el monestir rebia per unes cases d'en Pellicer, situades a l'Argenteria superior de la ciutat, per la festa de Sant Joan del mes de juny. Els testimonis foren Francesc Rubert, paraire, Pelai Unís, donzell, i Gabriel Sunyer, paraire.³³ El 27 de febrer de 1521 Margalida, vídua de Bernat Cotoner, ciutadà, ofería a la prioressa i monges 2 lliures censals anuals amb la condició que per la festa de la Mare de Déu de març celebrassin un aniversari i missa per als seus parents *cum serimonie solemniter*.³⁴

Les mancances de la comunitat exigien més. A la ciutat de Roma, el 5 de gener de 1471, a instància del canonge Joan de Soldevila, beneficiat a Santa Magdalena, set cardenals concediren perpètuament cent dies d'indulgència a qui ajudàs amb la seva llimosna a les necessitats del monestir i als que visitassin la seva església el dia de Santa Magdalena, Santa Helena, Santa Marta, Sant Llätzer i la dedicació de la dita església.³⁵

Les monges comptaven amb un administrador per tenir cura del seu patrimoni. El 1444 era Pere Mòger. El dia 13 de novembre de 1451 la prioressa sor Isabel de Santacília i les altres monges congregades al so de campana *ut moris est* nomenaven procurador el prevere Joan Morro, ecònom del monestir, per solucionar una qüestió existent entre la comunitat i Pere Valentí, Joan Descatlar o la seva muller Violant en relació a 4 quarteres de forment censal.³⁶ El dilluns dia 24 de maig de 1479 les monges nomenaven el notari Jaume Ferrando, jove, per demanar allò que era degut al monestir, sobretot, censos. N'eren testimonis Jordi Joan de Ruestro, donzell, i Pere Joan, sabater.³⁷ El dimarts 13 d'abril de 1484 les monges de Santa Magdalena, congregades al so de campana com era costum dins la sala capitular del monestir, de bell nou nomenaven procurador el seu ecònom Jaume Ferrando, notari.³⁸ El 24 d'abril de 1490 era elegit com a procurador Jaume Gil, prevere beneficiat a la Seu, per demanar el que les era degut tant de diners com de forment. Rebia 12 lliures anuals de salari.³⁹ El 18 de maig de 1492 el nomenat era Pere Poquet, prevere beneficiat a la Seu.⁴⁰

El dijous 2 de juny de 1463 Jaume Carbonell i la seva esposa Coloma, habitants de Bunyola, venien al prevere Pere Seguals, procurador de les monges de Santa Magdalena, 12 quartans d'oli bo, novell i clar *pro servitute unius lampadis que arderi debet in ecclesia dicti monasterii in capella Sancte Elene*, portats a Ciutat per la festa de Sant Andreu i pel preu de 20 lliures. Aquest document sembla confús atès que aquestes 20 lliures pareix que foren llegades al monestir pel mercader Francesc Miró en el seu testament.⁴¹

32 ARM, Prot. T-471, f. 41-42v.

33 ARM, Prot. J-9, f. 89v-90.

34 ARM, Prot. R-324, f. 22-24.

35 ROSSELLÓ LLITERAS, J.: "Los pergaminos del monasterio...", p. 340.

36 ARM, Prot. S-40, f. 5-7.

37 ARM, Prot. T-813, f. 65v.

38 ARM, Prot. T-819, f. 67-67v i T-866, f. 25-25v.

39 ARM, Prot. C-239, f. 42-42v.

40 ARM, Prot. T-445, f. 13v-14.

41 ARM, C-949, f. 13-14.

De vegades el procurador es feia càrrec d'altres qüestions. El 5 de maig de 1473 els jurats, previs els tràmits d'Antoni de Sant Pere, notari i procurador del monestir de Santa Magdalena, ratificaven el dret de l'aigua que prenia *alt al portal del Cirtar que aquí en e après venia e discorria per la barbacana del mur de la ciutat que és al dit portal tro a la porta Plegadissa* i donaven les ordes pertinents per al seu compliment a Tomàs Barberà, siquier, i a Bernat Marçà, picapedrer, davant el notari Andreu Boix.⁴²

De la mateixa manera, a nivell personal, algunes monges podien tenir un administrador o procurador per als seus propis béns. El dijous 21 de març de 1465 sor Annetta Basseta, nomenava procurador Jaume Cortei, paraire, per exigir tot el que se li devia.⁴³

Sor Isabel Santacília també disposava de béns. Així el 28 de febrer de 1453 Joaneta, donzella, filla d'Antoni Puig, ciutadà, amb consentiment de sor Isabel Santacília, prioressa del monestir, del seu pare i altres amics, es col·locava en matrimoni amb el mercader Arnau Genovard. El dot ascendia a 400 lliures que donava la prioressa dels seus propis béns. Desconeixem quins lligams, d'amistat o de parentiu, existien entre la prioressa i Joaneta.⁴⁴ El 20 de febrer de 1488 es produí la venda per part de les monges a la seva germana en religió sor Jaumeta Venya de *quendam cameram dicti monasterii et conventus que fuit sororis Francine Vallmajor [...] scituatam intus dictum monasterium*. El preu quedà establert en 35 lliures.⁴⁵ D'igual manera, el 7 de juliol de 1506 sor Gabriela Monserrada amb consentiment de la prioressa ratificava una donació que féu a Pere Tomàs sense indicar de què es tractava. Actuaren de testimonis Pasqual Vidal i Mateu Armengol, teixidors.⁴⁶

El dissabte 7 de novembre de 1500 sor Joana Olzina, amb consentiment de la prioressa sor Joana Gassulla, venia a Miquel Gual, teixidor de lli, unes cases seves (botiga i algorfa) prop de la font del Sepulcre, en el carrer de Lluç Oliver pel preu de 26 lliures més el pagament de varis censos.⁴⁷ El 30 de març de 1501 la mateixa sor Joana Olzina, venia al tintorer Pere Sala unes cases seves situades a la parròquia de Sant Jaume en el carrer d'en Lluç Oliver, sota alou del bisbe i capítol de Mallorca, fadiga de deu dies i a mercè de lluíisme i a cens d'1 lliura de prebebò cada any per a les candeles de la Seu i altres censos. El preu establert era de 18 lliures i 5 sous.⁴⁸ El 22 de setembre de 1501 l'esmentat Miquel Gual i la seva muller Francina feia venda de la casa que comprà a sor Joana Olzina a Helena, *femina enamorada*, situada al carrer d'en Lluç Oliver i que confrontava *ab uno latere cum quadam transversia per quam tenditur de dicta via publica ad fontem vulgo dictam del Sepulcre*, per l'altre costat amb cases que foren de la dita monja i ara eren del tintorer Pere Sala i per la part de darrera amb hort/jardí de la vídua de Ponç des Laners. El preu de venda era de 28 lliures. Actuaren de testimonis Miquel Mates, teixidor de lli, i Rafel Ferrer, paraire.⁴⁹

42 ROSSELLÓ LLITERAS, J.: "Los pergaminos del monasterio ...", p. 341.

43 ARM, Prot. C-138, f. 31v.

44 ARM, Prot. M-175, f. 72.

45 ARM, Prot. M-632, f. 7.

46 ARM, Prot. P-528, f. 8-8v.

47 ARM, Prot. C-242, f. 223-223v.

48 ARM, Prot. C-243, f. 48-48v.

49 ROSSELLÓ VAQUER, R.: *El sexe a Mallorca...*, p. 45.

El patrimoni cultural

El patrimoni d'època medieval conservat al monestir consisteix en tres peces notables de l'estil gòtic.⁵⁰

La més antiga i important és el retaule dedicat a la santa que dona nom al monestir. Degué presidir l'església gòtica. És obra de varis pintors que a la segona meitat del segle XIV destacaren a Mallorca. La taula central amb figura exenta de Maria Madgalena, sembla ser obra de Francesc Comes atès que, malgrat no estar documentada, les seves característiques estilístiques són inconfusibles. Les taules laterals són atribuïbles al mestre del bisbe Galiana, anomenat així perquè treballà en diversos encàrrecs encomanats per aquest bisbe qui, com s'ha dit, mantingué una estreta relació amb la comunitat en el seu afany de millorar l'orde intern del monestir. Més recentment els carrers laterals han estat atribuïts a Nicolau Marçol. Hi destaca l'organització dels plafons laterals dedicats el de la dreta a la vida de la santa, d'acord amb el relat evangèlic, mentre que en el tram esquerre el pintor seguí les directrius de la llegenda àurea donant a conèixer la vida de la santa i les seves companyes en el seu mític desplaçament a Provença i el seu ulterior desenvolupament a través de la llegenda de les santes Maries de la mar. La seva factura, malgrat l'estat de conservació, és d'un valor iconogràfic poc habitual en la pintura gòtica mallorquina. El pinacle central amb la representació de la Verge i el Nin asseguts en un tron monumental i envoltats d'àngels músics és de més difícil atribució tot i que, habitualment, es consideri obra de Joan Daurer.

No desmereix interès el que correspon a la taula monumental de Santa Helena obra de Rafel Mòger (tercer terç del segle XV) per pura anàlisi estilística. La figura de la Santa abraça la creu i es troba asseguda en tron historiat acompanyada d'àngels amb els símbols de la Passió. Als seus peus el donant, amb hàbit dominicà, sembla ser un membre de la família Soldevila segons apareixen les seves armes a la part més alta del retaule. Es desconeix la seva procedència, és a dir, si prové d'una donació al monestir per part d'aquesta família o si hi ha arribat d'un altre indret.

Complementa la trilogia un petit retaule dedicat a la Verge, Sant Miquel i Sant Joan Baptista obra de Joan Rosat o Rosató, qui fou conegut abans de la seva identificació documental com el mestre de les Predel·les.

D'altra banda, les monges de Santa Magdalena guarden un únic exemplar que va pertànyer a la Beata del *Breviari* mallorquí de 1506, imprès a Venècia. En aquest llibre hi ha una primerenca representació de la Sibila.⁵¹

⁵⁰ BARCELÓ CRESPI M.; ROSSELLÓ BORDOY, G.: *La Ciudad de Mallorca...*, p. 336-337. SABATER, T.: *La pintura mallorquina del siglo XV*, Palma, 2002, p. 39, 2 62-263 i 238.

⁵¹ MUNTANER BUJOSA, J.: "La primera imprenta mallorquina. Los impresores Caldentey y Calafat", *BSAL*, XXXI, 1959, p. 486.

Fita toponímica

Com a referència toponímica en l'espai urbà de la ciutat de Mallorca el monestir suposava una fita. Per això sovint se l'esmenta per tal de situar algun immoble. Així, per exemple, el 14 de març de 1444 Esclarmonda, esposa de Mateu Huc, feia venda davant el notari Pere Mòger a la dona Nicolaua d'una casa a la parròquia de Sant Jaume prop del monestir de Santa Magdalena per la que Gabriel Roig, beneficiat a la Seu, pagava 16 sous de cens anual. Confrontava amb el carrer de Sant Jaume, casa de la venedora i un carreró que anava a la Conqueta. El preu establert va ser de 23 sous i actuà de testimoni el propi Pere Mòger que també era administrador del monestir.⁵² Jordi Brondo, cavaller, vivia a la parròquia de Sant Jaume, *assats prop del monestir de Santa Magdalena*, segons consta a l'inventari dels seus béns (1472).⁵³ El dimarts 29 de març de 1475 Gregori Galmés, picapedrer, venia a Bernat Marsà, picapedrer, una casa seva situada a la parròquia de Sant Jaume *coram portali maiori ecclesie monasterii Beate Marie Magdalene que domus primo et antiquitus erat dormitorium et coquina hospitalis vulgariter dicti Sancte Magdalene*. Era tinguda sota alou i directe domini de l'hospital general i tenia dret a aigua. Confrontava amb *via publica discurrente coram dicta ecclesia Sancte Magdalene*, amb capella *qui ibi est*, amb hort del dit hospital i cases de Pere Morro, prevere. El preu a pagar era de 18 lliures.⁵⁴ El 18 de juliol de 1496 Joan Perelló, prevere beneficiat a l'església de Santa Eulàlia, establia en emfiteusi a Antoni Pelegrí, paraire, *quendam ortum meum scituatum intus parochia Sancti Jacobi ante monasterium beate Magdalene*.⁵⁵ El ja citat Gregori Galmés picapedrer, establia el 1497 a Pere Joan, sabater, i a la seva muller Margalida, unes cases de la seva propietat enderrocades, una de les quals tenia un hort contigu, situades a la parròquia de Sant Jaume *satis prope monasterium Sancte Magdalene*. Confrontaven amb via pública que va de l'església de Sant Jaume a l'esmentat monestir, casa del donzell Berenguer de Tagamanent, hort de Gabriel Cervià, casa de na Truiola, casa del propi Pere Jaume i *cum quodam carrerono vocato dels Scolans eunte de dicta via publica usque locum del taulat*.⁵⁶

Altres dades

Era important el càrrec de capellà del monestir que solia recaure en alguna persona de confiança de les monges. El dilluns dia 7 d'octubre de 1510 hi hagué una reunió del capítol catedralici en el qual, tots concordants, varen concloure que per a l'obtenció de la capellania fundada a l'església de Santa Magdalena a l'altar de Santa Helena pel prevere Joan Rotlan difunt, vacant per la mort del prevere Urbà Samates, la qual capellania pertanyia al Capítol, es proposaria per cobrir-la el prevere Pere Servera.⁵⁷

Les monges el 17 de febrer de 1486 assistiren a la cerimònia de les exèquies del lloctinent general del regne Blanes de Berenguer mort el dia abans. Se l'exposà a la capella del castell reial i hi acudiren els frares, monges, autoritats, etc. per més tard esser sepultat al

⁵² ROSSELLÓ LLITERAS, J.: "Los pergaminos del monasterio ...", p. 340.

⁵³ ARM, Prot. C-174, f. 152.

⁵⁴ ARM, Prot. A-100, f. 94r-95r.

⁵⁵ ARM, Prot. P-391, f. 96v-97.

⁵⁶ ARM, Prot. C-256, f. 48-49v.

⁵⁷ ACM, Actes Capitulars 1.626, f. 222.

convent de fra menors. El notari Joan Porquers deixà escrit:

Item lo prop dit die feta absolució sobre lo dit cors seperadament unes de les altres per les monges de Sancta Margarita e de Sancta Magdalena, les de Santa Clara perque no hixen del monestir no y vingueren. E per semblant no-y vingueren les monges dites de la terça regla perquant les han tretas del monestir de Sancta Elizabet ahon staven, e han ne fet monestir de Sent Jerònim. Les dites monges dites de la terça regla perque no vivien degudament les tregueren del dit monestir, pretenen elles que·ls és stada feta injusticia, are stan en una casa prop Sent Miquel ab prou vergonyal lur.⁵⁸

Durant la Germania se sap que hi havia guaites als campanars de la Seu, de les parròquies i d'algun convent per evitar que s'hi refugiassin mascarats i a la vegada protegir el recinte. El convent de Santa Magdalena no se n'escapà essent-ne guarda Pere Joan, teixidor de lli d'origen menorquí.⁵⁹

A tall de conclusió

La comunitat monàstica de Santa Magdalena no assolí la influència ni el prestigi que sí ho feren les de Santa Margalida i de Santa Clara i n'és mostra la procedència social de les monges. Només observar els llinatges hom se n'adona que hi manquen dones pertanyents a famílies de l'oligarquia ciutadana. El mateix Zaforteza Musoles afirma que *en sus primeros años, no tomó este convento el incremento que hemos visto han alcanzado otros.*⁶⁰ Així i tot la seva importància és indiscutible. A partir de 1552 començaria per a la comunitat el seu major esplendor quan hi entrà l'humil donzella de Valldemossa Catalina Tomàs, la famosa beata, que esdevindria ara per ara l'única santa mallorquina. De llavors ençà el monestir es convertí en un dels més importants de la ciutat.

⁵⁸ MUNTANER, J.: "Un noticiario de finales del siglo XV", *BSAL*, XXVI, 1953, p. 50-52.

⁵⁹ BERNAT, M.; SERRA, J.: *La veu de la revolta. Sermonadors i profetes a les germanies de Mallorca (1521-1523)*, Palma, 2008, p. 174.

⁶⁰ ZAFORTEZA MUSOLES, D.: *La Ciudad de Mallorca...*, p. 247.

Nòmina de monges identificades

1368

Elisenda Amada
 Berenguerona de Bell-lloc Eixalona
 Comtessa Brunilla
 Benvenguda Careta
 Catalina Castaya Busquerona
 Francisca Fillola
 Catalina Guillelma
 Angelina Jordana
 Agneta Jordano
 Blanca Lampaies
 Agneta Maiola
 Francisca Moreia
 Blanca Muleta
 Cília Romera
 Elisenda Rossa
 Catalina Vallfogona
 Agneta Vilanova
 Magdalena (...)

1447

Eulàlia Auleta
 Anneta Barreta
 Praxedis Bertrana
 Caterina Camps
 Françaia Caselles
 Clara Catanya
 Caterina Clapés
 Joaneta Francina
 Caterina Gilaberta
 Antònia Guitarda
 Bartomeva Hugueta
 Anneta Hugueta
 Joaneta Miquela
 Lluçia Piris
 Antònia Pusceta (?)
 Eulàlia Salvadora
 Isabel Santacília, prioressa
 Pereta Xeris (?)

1451

Eulàlia Aulesa
 Pereta Axerts ?
 Praxedis Bertrana
 Françaia Caselles
 Clara Catanya
 Caterina Clapés
 Joaneta Francisquina
 Caterina Gilaberta
 Antonina Guitarda
 Joaneta Miquela
 Llucietta Piris
 Antonina Puigietta ?
 Eulàlia Salvadora
 Martina Terrassa
 Anneta Ugueta
 Cília (...)

1475

Llucia Bellvera
Miquela Bellvera
Caterina Clapés
Joana Galmés
Miquela Gassulla, prioressa
Gabriela Monserrada
Joana Peretona
Antonina Pola
Mateua Roja
Marquesina Sa Font
Martina Terrassa
Pereta Xerç

1479

Joana Gassulla, prioressa
Joana Bach
Francina Ballestera
Llucia Bellvera
Miquela Bellvera
Caterina Clapers
Joana Galmés
Gabriela Monserrada
Joana Peretona
Antonina Pola
Mateua Roja
Marqueta Sa Font
Martina Terrassa
Francina Vilamajor
Pereta Xerç

1484

Joana Bach
Francina Ballestera
Llucia Bellvera
Miquela Bellvera
Joana Galmés
Joana Gassulla, prioressa
Bernadina Juncta
Gabriela Monserrada
Joana Peretona
Antonina Polla
Mateua Roja
Marqueta Sa Font
Martina Terrassa
Francina Vallmajor
Pereta Xerç

1488

Llucia Bellvera
Miquela Bellvera
Joana Galmés
Joana Gassulla, prioressa
Bernadina Juncta
Gabriela Monserrada
Magdalena Parets
Joana Peretona
Antonina Poll
Angelina Roja
Mateua Roja
Marquesina Sa Font
Martina Terrassa
Jaumeta Venya
Joana Vilamajor
Francina Xalpes
Pereta Xerchs

1490

Joana Gassulla, prioressa
Llucia Bellvera
Miquela Bellvera
Joana Galmés
Margalida Juncta
Gabriela Monserrada
Antonina Pola
Angelina Roja
Margalida Roja
Margalida Sa Font
Magdalena Terrassa
Martina Terrassa
Jacmeta Veyna
Samsona Vilamajor
Francina Xalpes
Pereta Xeris

1492

Llucia Bellvera
Miquela Bellvera
Joana Galmés
Joana Gassona, prioressa
Bernadina Juncta
Marina Lopes
Úrsola Martina
Gabriela Monserrada
Magdalena Parets
Angelina Roja
Mateua Roja
Magdalena Romeguera
Martina Terrassa
Joana Veyna (...) Vilamajor
Francina Xalpes
Marquesina (...)

1518

Joana Galmés
Úrsola Martina, prioressa
Anna de Puigdorfila
Mateua Roja
Magdalena Romeguera
Joana Venya
Francina Xalpes

1521

Agnès Berga
Joana Cassana
Úrsola Martínez, prioressa
Joana Mira
Francina Olivera
Joana Olivera
Baltasara Estranya
Francina Xalpes

1533

Francina Moiana, prioressa
Francina Prats, vicària
Bàrbara Cladera
Baltasara Estranya
Joana Mira
Francina Olivera
Anna Puials
Elionor Rossinyola
Eulàlia Santa Cília
Jerònima Santa Cília

